

V R T E C.

Izhaja
1. dné
vsacega
meseca
na celej
pôli in
stoji za
vse leto
2 gl.
60 kr.,
za pol
leta 1 gl.
30 kr.
av. vr.

Naroč-
nina se
naprej
plačuje
in po-
šilja u-
redništ-
vu v
Lingar-
jevih
ulicah
hiš. št. 1
v Ljub-
ljani.

Časopis s podobami za slovensko mladino.

Štev. 8.

V Ljubljani 1. avgusta 1880.

Leto X.

Slépa neskrbnost.

Po gôrah srna skokonôga léta,
Lehkâ v zelénem búkovji prebîva;
Igrâ se tu, neskrbna tam počiva,
Naveselíti se ne more svéta.

Ne vidi lovca, ki jej smrt obéta,
Zalázno po grmôvji tíh se skrîva;
A puška pôči, da se brég odzîva,
In zvrne se žîvál, v srcé zadéta.

Takó mladôst veséla se zabávlja,
Ne vé lokávosti, skriváj pretéce,
Ki njé stopínjam zádrge nastávlja.

A kadar misli se neskrbnost ljuba
Na vrhu svôje neizmérne sréče,
Osóda zagrmi in ž njó pogúba.

Š.-c.

Prijatelj v potrebi.

„Čujte, dobra moja mati,“ reče Lukec necega dne svojej materi iz šole prišedši, „siromak Stépanek, ki nima očeta ne matere, hudo je zbolel in zeló slabo izgleda; a sosedovi nemilostivi in ubožni ljudjé, ki so ga po smrti njegovih staršev k sebi v hišo vzeli, imajo ga samega v majhenej, zaduhlej sobi, katero mu so v stanovanje dali. Ondu leží ubogi Stépanek, zapuščen od vseh, in to me, preljuba mati, zeló bolí; žal mi je ubozega Stépanka. — Dobro znate, ljuba mati, kako rad sem imel Stépanka zaradi njegovega lepega obnašanja, in zdaj, vidèč ga v pomanjkanji in trpljenji, zdaj ga imam še mnogo

rajše, ter se nádejam, da mi ne odbijete prošnje, ako vas prav lepo prosim, da smem po večkrat k bolnemu tovarišu Stépanku.“

„Rada privolim v to, ljubo moje dete,“ rečejo mati, „ker to je lepó in plemenito od vsacega človeka, ako prijatelj prijatelja obišče v potrebi in mu pomaga, kolikor zna in more. Ali vendar bodi toliko previden, ter se najprej prepričaj, je-li ni njegova bolezen nalezljiva, da samaga sebe v nevarnost ne pripraviš in mene v veliko skrb za tvoje zdravje.“

Lukec takój otide k svojemu bolnemu tovarišu, da poizvé, kako je z njegovo boleznijo; je li nevarna in nalezljiva. Ko vse natančno poizvé, otide zopet k materi, da jej pové, da bolezen ni taka, da bi se bilo bati kake nalezljivosti.

Od sih dob je Lukec vsacega dne rédoma dohajal k bolnemu prijatelju Stépanku, a temu je to boljše dejalo, nego bi mu dal Bog zna kaj! Lukec je sedel pri njegovej postelji in mu pripovedoval, kaj so se v tem času v šoli učili, kaj je v šoli novega slišal i. t. d.

Ko je Stépanek toliko ozdravel, da je mogel čitati, prinesel mu je Lukec lepih in poučnih knjig, ki jih je dobil iz šolske knjižnice, in Stépanek je vse te knjige z največjim veseljem prebiral.

Razven tega nosil mu je Lukec tudi vsaki dan še drugih potrebnih stvari, ki jih je izprosil od matere za svojega bolnega tovariša Stépanka.

Necega dne reče Lukeu jeden njegovih součencev: „Ti si pač pravo budalo, da se toliko zabavljaš in toliko časa zamudiš z bolnim tovarišem Stépankom. Ti si vedno pri njem, še celó takrat, ko je najlepši čas za igro in zabavo; njemu na ljubav zanemarjaš tako prijetno in veselo družbo, kakor smo mi. Mar misliš, da ti bode Stepanek kedaj hvaležen za vse to?“

„Kako bi tebi bilo,“ odgovori Lukec, „ako bi bil ti na njegovem mestu? Ako bi bil ti bolan in tako zapuščen od ljudi, kakor je Stépanek, in bi se našel dober prijatelj, kateri bi ti stregel in te po večkrat obiskal v tvojej bolezni? Ali si užé pozabil besede našega gospoda učitelja, ki so nam rekli: „Dolžnost nam je pomagati prijatelju v potrebi.“ Pa tudi naš gospod in odrešenik sam nam pravi: „Vse, karkoli bi radi, da vam drugi storé, storite to tudi vi drugim.“

Stépanek zopet ozdravi in se pristrčno zahvali svojemu dobremu prijatelju Lukeu za njegovo dobroto in bratovsko postrežbo.

„Kako bi bil vesel, ljubi moj Lukec,“ rekel mu je, „ako bi imel priložnost, da bi tudi jaz tebi mogel storiti kako veselje v zahvalo tvoje velike ljubezni do mene! Ali vsaj vidiš, da sem siromak, ter ne vem, na kak način bi ti mogel svojo hvaležnost izraziti. Ker tedaj ne premorem ničesar, s čimur bi se ti dostojno mogel zahvaliti, zatorej hočem Boga prositi za tvoje zdravje in za zdravje tvoje dobre matere, ker mi sta v mojej bolezni toliko dobrega storila. Bog vama povrni stotéro!“

Minulo je nekaj časa in Lukec gre necega jutra v svoj vrtec, ki ga je imel poleg hiše. Mati mu so dali kos zemlje, katero si je Lukec v ličen vrtec priredil; kopal je in užé vse pripravil, samo cvetic mu je še manjkalo, da bi jih bil zasadil.

Ali kako se je Lukec iznenadil in začudil, ko je stopil v svoj vrtec in po vseh gredicah ugledal najlepše cvetice. Bilo je vse tako lepo zasajeno,

kakor bi bil on sam vse to delal. To se zna, da ni mogel umeti, kako je vse to na njegov vrtec prišlo, in kdo je vse to zasadil. Ko je bil sinoči še na vrtcu, ni bilo še nič od tega.

Iz začetka si je mislil, da so to njegovi starši naredili, hotéč ga iznenaditi, ali tudi njegovi starši in nihče pri hiši ni znal o tem ničesar povedati.

Naposled pozvé Lukec od sosedovih, da mu je to veselje napravil njegov tovariš Stépanek, ki je zjutraj rano na njegovem vrtcu bil in so ga videli cvetice saditi.

Od sih dob sta se Lukec in Stépanek še bolj ljubila; bila sta si prijatelja, kakoršnih je malo na svetu. Obljubila sta si, da si hočeta drug drugu pomagati v potrebi ter vedno imeti pred očmi besede dobrega učitelja, ki jima je večkrat dejal:

„V potrebi se poznajo pravi prijatelji.“ (Po „Golubu.“)

Slaba trgovina.

Po velicih mestih, recimo kakor je na Angležkem London, dobé se različni ljudjé. Tu živé ljudjé, ki so preveč varéni, ki preveč ljubijo denarje, ki jim je denar čez vse na svetu, dobé se pa tudi zapravljivci, ki zapravijo vse, kar si prislužijo. A tudi tacih ljudi se ne manjka po velicih mestih, ki bi za cekin ali bodi si za katero koli zlato ali srebrno stvar storili največjo hudobijo na svetu.

In tacih hudobij, ljubi moji otroci, dogodí se v velicih mestih čez leto in dan precejšno število.

Poslušajte, naj vam povem, kar mi je pripovedoval neki jetnišničar, ki je to, kar je meni pripovedoval, slišal od dotičnega hudobneža samega.

Nek kralj in mnogo odlične gospóde in gospá se je zbralo necega poletnega dné v prekrasnem kraljevem vrtu. Podolgaste, na vse strani s cveticami prepletene stezice so bile napeljane po vsem vrtu tjá do zelenega gozda, ki je bil prilično daleč od kraljeve palače. Zunaj vrta je bilo tudi tacih ljudi, ki niso hoteli potrošiti nekoliko goldinarjev, ter so tu sem prišli samo zaradi tega, da bi videli kralja in njegovo družino.

Nebrojna množica ljudi se je sprehajala po vrtu tja do zelenega gozda užé pozno popóldne.

V istem času stopi nek še precej dobro oblečen človek s samokresom (pištolo) v roci pod neko drevo v gozdu, ter sam v sebi reče: „Nekdo mora tukaj memo priti.“

In res, ne dolgo da pride po istem potu nek gospod, kateremu je roka sijala od zlatih prstanov, ter niti najmanjšega zlâ ne slutéč, stopi pod rayno ono drevo, da si v senci malo odpočije.

V tem trenutku stopi izza drevesa človek, nagné se k gospodu, izvleče izpod suknje samokrés, nastavi ga gospodu na prsi, ter ga prosi, da naj molči, ker neče, da bi kdo njiju razgovor slišal.

Pač ni nič prijetnega, kadar se kdo razgovarja s človekom, ki drži samokrés v roci.